

MISCEL·LÀNIA DEDICADA A LA SOPRANO ROSINA TASSO

Antoni Tudurí

Secció de
Genealogia de
l'Ateneu de Maó

Al començament de la meua vida professional en el món de la lumino-tècnia, a finals dels anys 60 del segle passat, a la trobada estiuenca anual, Joan Hernández Mora, em va demanar si coneixia a Maurice Dérivé (tots els accents són correctes). La meua sorpresa va ser considerable, atès que no acabava d'entendre com el mestre em rallava d'un dels millors especialistes en llum i color d'Europa, del que jo havia llegit alguns articles i fullejat més d'un llibre. La raó d'aquesta pregunta era que Maurice havia estat a Menorca en diverses ocasions, ja que era un viatger (que no turista) d'alta qualificació i que, fins i tot, havia publicat alguns articles sobre l'arqueologia illenca a revistes franceses i mantenien una notable relació epistolar amb *Don Joan*.

Molt poc temps després vaig tenir la satisfacció de conèixer personalment a Maurice Dérivé i la referència a Hernández Mora em va obrir l'accés a la seva persona com la pronunciació de 'Sésamo' obria la porta de la cova d'Alí Babà. Una altra cosa que em va sorprendre va ser que Maurice em va demanar per l'enginyer José M^a de

Guillén García, que per aquelles dates ja tenia més de 80 anys i que dirigia la «*Revista Electrotècnica*», revista on jo feia de *negre*. Per qui no estigui advertit del significat d'aquest terme en el món de les lletres, *negre* és qui, ben amagat, escriu en nom d'un altre. Bé idò jo, més que un *negre*, era tota la tribu; escrivia articles tècnics, feia de corrector d'errades i també d'estil, redactava notes diverses i, com a *negre* oficial, escrivia els articles editorials. Tot açò molt abans de l'univers informàtic d'avui en dia i quan «*word*» només volia dir «paraula» en anglès. Les galerades em deixaven els dits plens de tinta tipogràfica. Bona recordança aquesta de l'olor de la tinta; avui no crec que qualcú més jove tingui referència sensitiva semblant.

Seguint el fil (un poc tort, potser) d'aquesta miscel·lània, diré que José Mª de Guillén García va ser el fundador i promotor de la primera emissora de radio d'Espanya: EAJ-I Radio Barcelona, que va emetre la primeres ones radiofòniques el dia 14 de novembre de 1924, tot just el dia que mon pare feia 14 anys.

I seguint encara més aquest fil, cal recordar que les emissions es feien, com es va dir més endavant, en «rigorós directe», atès que no hi havia cap sistema eficient que pogués enregistrar fàcil i econòmicament la paraula i la música.

D'altre banda i cercant dades d'altres persones a citar a aquesta secció, com és

l'escultor Torquat Tasso Nadal (cosí de Lluís Tasso Gonyalons, citat a la miscel·lània n° 22), atès que la missaga Tasso té personatges per donar i per vendre, vaig topar amb una tal Rosina Tasso, soprano d'alta categoria que, periòdicament, cantava «en rigorós directe» com ja he dit abans, a Radio Barcelona. Així he tancat el cercle introductor: *Don Joan*, Maurice Dérivé, de Guillén García, «*Revista Electrotècnica*» i Radio Barcelona. Demano disculpes al lector per tan llarg circumloqui o, potser més pròpiament, rotllo macabeu. Del pare de la soprano, l'escultor Torquat Tasso, ja en parlarem un altre dia, quan li toqui, però avui la miscel·lània està dedicada a la seva filla, Rosina, per allò de la paritat de gènere (hem trobat una germana, de nom Judith Tasso Vignoli i un germà Bartomeu, també escultor). No obstant, qui vulgui saber detalls biogràfics de Torquat Tasso Nadal, pot trobar-los a la Wikipedia (preferentment en català). Re-comanable, certament.

Aquesta soprano havia nascut, pel que sembla, a Barcelona i va passar a viure a

Buenos Aires quan son pare va decidir establir-se definitivament a la capital de la Argentina. La premsa de Barcelona va plena de cites sobre les seves actuacions artístiques i val a dir que Rosina va ser deixeble directa d'Enric Granados i, sobretot

a la ciutat de La Plata, va destacar com a professora de cant. Reproduïm, tot seguit, una nota de «*La Vanguardia*» de l'any 1968:

«*Pasó por Barcelona la gran cantante Rosina Tasso, discipula de Enrique Granados, e hija del gran escultor Torcuato asso,*

la cual visitó el «Camarote Granados», donde estuvo reunida con Natalie Granados de Carreras, hija del inolvidable compositor, y con Conchita Badía, la famosa cantante barcelonesa, tan ligada a la obra de Granados. Rosina Tasso se emocionó al encontrarse en la entrada del «Camarote» con una escultura hecha por su padre y que se la había regalado éste a la Infanta Isabels.

Si heu arribat fins aquí, torno a demanar disculpes per lo feixuc de la introducció d'aquesta miscel·lània, però el fet de poder parlar en primera persona em dona una certa disculpa i justificació. A més, valida el fet de que, com es diu vulgarment, el món és un mocador.

Com de costum, dir que un servidor té 44 lligams directes amb Rosina Tasso, amb 17 bots mínims, mentre que Antoni Guasch també té 44 lligams directes de sang, amb 20 bots i Rafael Aedo Pons té 33 lligams amb 20 bots mínims.